

VISNES HAVN AS
Postboks 47
4295 VEAVÅGEN

Kontakt saksbehandler

Kirsten Redmond Kristiansen, 51568777

Vedtak om endring av tillatelse til tiltak i sjø - Visnes Havn AS

Statsforvalteren i Rogaland viser til søknad om endring av tillatelse gitt 05.05.2023, mottatt 10.08.2023 fra Visnes Havn AS. Søknaden gjelder endring av vilkår 8 om tildekking av sjøbunn i utfyllingsområdet, samt 5 meter ut fra fyllingsfot.

Bakgrunn for saken

Visnes Havn AS fikk den 05.05.2023 tillatelse til utfylling i sjø i bukta på Visnes i Karmøy kommune, i forbindelse med opparbeiding av et nytt kaianlegg og fellesbrygge. Utfyllingen skal totalt være på ca. 1 500 m³, og vil berøre ca. 1 700 m² sjøbunn.

I forbindelse med søknaden ble det avdekket svært forurenset masse (tilstandsklasse dårlig og svært dårlig) i utfyllingsområdet¹. Det ble derfor satt krav (vilkår 8) om tildekking med sand i utfyllingsområde for å hindre spredning av forurenset sediment til andre deler av Visnesbukta (som har ukjent miljøtilstand), samt 5 meter ut fra fyllingsfoten, som et avbøtende tiltak ved feilplassering av stein, utglidning e.l. Det ble i tillegg satt krav om bruk av siltgardin som omfavner hele utfyllingsområde for å sikre at forurensete sedimenter ikke spres med vannmassene ut av Visnes havn, og samtidig påvirker naturmangfoldet direkte eller indirekte (vilkår 12-16).

Visnes Havn AS har ikke klaget på tillatelsens vilkår.

Søknad om endring

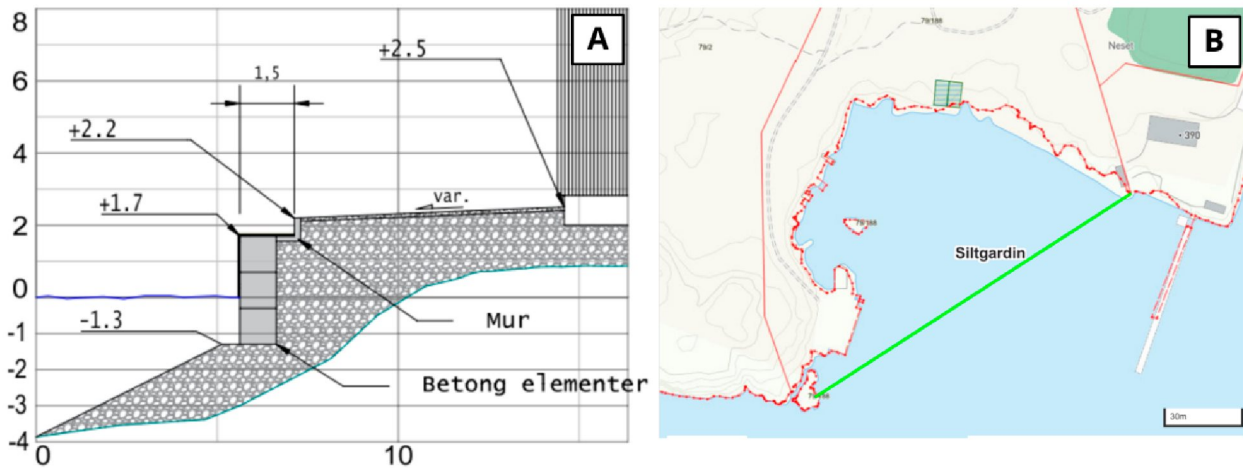
Visnes Havn AS søker nå om å endre vilkår 8 om tildekking med sand. Det er ifølge søker lagt ut sand ca. 5 meter ut fra dagens sjølinje, som følge av en misforståelse av Statsforvalterens vedtak. Tiltakshaver ønsker unntak fra å legge sand i det resterende området i henhold til gjeldende tillatelse, da utfyllingsmetoden er endret til en mindre risikofylt og mer forsiktig metode, samt at entreprenøren mener at et sandlag vil være negativt for stabiliteten.

Søker oppgir at det skal nå bygges en «big block mur» ved prosjektert bryggefront, i motsetning til ren utfylling med stein. Dette er gjort av hensyn til estetikk og bæreevne. Prinsippet er illustrert i figur 1A, men steinblokken skal nå plasseres på eksisterende sjøbunn og ikke på utfyllingsmasser.

¹ Sedimentundersøkelse ved Visnes Havn. COWI AS. 17.01.2023

Bryggefronten bygges ved å heise store steinblokker ned til sjøbunn. Ifølge søker har ROV-undersøkelser vist at sjøbunnen i dette området består av stein. Søker oppgir at blokkene vil feste seg til havbunnen med egenvekt. Deretter vil det fylles med masse bak murveggen, opp til ønsket kote. Visnes Havn AS viser til at det allerede er kjøpt inn siltgardin som vil omfavne hele utfyllingsarealet (figur 1B).

Figur 1: Illustrasjon av utforming av bryggefront (A) og plassering av siltgardin over Visnesbukta (B). Kilde: søknad om endring av tillatelse.

Forhåndsvarsling

Statsforvalteren skal som hovedregel forhåndsvarsle berørte offentlige organer og myndigheter, organisasjoner som ivaretar allmenne interesser som vedtaket angår, eller andre som kan bli særlig berørt før vedtak treffes, slik at disse har anledning til å uttale seg, jf. forurensningsforskriften §§ 36-6 til 36-8. Utfyllingstiltaket ble varslet i februar 2023, og miljøutfordringer ble belyst da. Den omsøkte endringen er en mindre endring av tiltakets utførelse og de fastsatte vilkårene. Risikoen for partikkelpredning ut av tiltaksområdet vurderes som liten ved utførelse av arbeid i henhold til oppgitt metode og fastsatte vilkår. Vi mener derfor at tiltaket oppfyller kriteriene i forurensningsforskriften § 36-9 andre ledd, for å unnta saken forhåndsvarsling og høring. Vedtaket om endring av tillatelsen blir kunngjort i ettertid og høringsinstanser får tilsendt kopi av vedtaket.

Rettslig grunnlag

Statsforvalteren har vurdert søknaden på bakgrunn av forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper tiltaket for øvrig medfører, jf. forurensningsloven §§ 11 og 16. Vurderingstemaet suppleres av kravene i vannforskriften §§ 4-6, og kravene i naturmangfoldloven § 7 om at prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelsen etter forurensningsloven.

Myndighet for behandling etter forurensningsloven

Statsforvalteren er delegert myndighet for utfylling i sjø uavhengig av om utfylling foretas fra skip eller fra land, jf. forurensningsforskriften kapittel 22 og rundskriv T-3/12.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven krever at beslutninger også skal være begrunnet ut fra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutning skal enten være basert på vitenskapelig kunnskap eller dersom dette ikke finnes, på føre-var-prinsippet. Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse, økologiske tilstand og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Vannforskriften

Vannforskriften fastsetter miljømål for vannforekomster og inndeler vannforekomstene i fem tilstandsklasser. Miljømålene i vannforskriften §§ 4-6 innebærer at tilstanden i vannforekomstene skal beskyttes mot forringelse, og forbedres med mål om å oppnå god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten *Visnesbukta* endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømål skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12. Statsforvalteren har derfor vurdert om kravene i vannforskriften er til hinder for å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Statsforvalterens vurdering

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2. Statsforvalteren viser til kunnskapsgrunnlaget og våre vurderinger i vedtak av 05.05.2023. Vi vurderer at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig når det gjelder naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 8. Føre-var prinsippet jf. § 9 kommer derfor ikke til anvendelse.

Formålet med fastsatte vilkår

Vilkåret om tildekking med sand som er fastsatt i vedtak av 05.05.2023 er satt for å hindre at svært forurensete sedimenter spres til omkringliggende område med ukjent forurensningsgrad. Dette er et standard krav for å hindre at forurensning spres, både under og etter utfylling. Dersom det omsøkte arbeidet gjennomføres uten dette tildekningslaget, er det etter vår vurdering stor risiko for at forurensete sjøbunnsedimenter spres til nærliggende sjøbunn, innenfor siltgardin. Siltgardin har som hensikt å hindre spredning videre utover bukta, samt transport i vannmassene utenfor bukta.

Statsforvalteren presiserer at et tildekningslag med sand er vanlig prosedyre i saker som gjelder utfylling på forurenset sjøbunn, og vi kan derfor ikke se at sandlaget vil være et problem for stabiliteten under utfyllingen. Søker har derimot endret utførelse av prosjektet slik at den prosjekterte «big block mur» som settes først på opprinnelig sjøbunn, vil fungere som en slags partikkelbarriere under resten av utfyllingen. Vi kan ikke se at det vil være en tett barriere og har derfor vurdert alternative vilkår til sandlaget.

Alternativ løsning - tildekking

Sedimentprøvene tatt i forbindelse med søknaden er begrenset til området som skal fylles ut (se figur 2). Det er ukjent hvilken tilstand sedimenter lengre ut i bukta har, og det er dermed ikke kjent om en spredning vil medføre forringelse av tilstanden. Statsforvalteren vurderer at dersom tildekking unnlates, må Visnes Havn AS ta prøve av sjøbunnen utenfor utfyllingen, men innenfor siltgardin, for å kartlegge miljøtilstand i forkant av tiltaket. Det skal tas minst 3 prøver fordelt over dette område, inkludert minst en prøve i dypet. Prøveresultatet må ikke foreligge før utfyllingen begynner. Spredning innenfor siltgardin skal dokumenteres med sedimentfeller. Etter endt tiltak, og før siltgardin fjernes, skal det tas nye prøver i nærhet av de opprinnelig prøve som igjen analyseres for miljøgifter. Dersom sedimentfeller og/eller prøvene viser at tiltaket har medført en spredning av finstoff som har forringet

miljøtilstand i sedimentene, må Visnes Havn AS iverksette tiltak for å rydde opp. Dette er i tråd med forurensningsloven § 7, som sier at den ansvarlige skal fjerne virkning av forurensning som inntreffer.

Statsforvalteren har forelagt dette forslaget for Visnes Havn AS sin representant Rune Lunde på telefon, og forklart at Visnes Havn AS vil dermed bære ansvar for opprydding av Visnesbukta innenfor siltgardin dersom tiltaket medfører spredning av forurensning og forringelse av dagens tilstand.

Siltgardin

Det er stilt krav om at det skal etableres en siltgardin i forkant av arbeidene, og at denne skal omfavne hele området hvor arbeid i sjø skal foregå. Det skal føres tilsyn med siltgarden, og denne skal ikke fjernes før 14 dager etter endt arbeid.

Etter vår vurdering er det nødvendig å endre vilkår 12 om siltgardin, slik at det presiseres at det skal monteres minst en siltgardin, og at denne skal oppfylle funksjonen av å hindre partikkelspredning ut av tiltaksområdet. Dersom det skulle vise seg at en siltgardin alene ikke er tilstrekkelig, må tiltakshaver stanse arbeidet og iverksette tiltak for å oppnå funksjonen til siltgarden.

Videre må vilkår 14 endres for å gjenspeile krav om prøvetaking innenfor siltgarden. Statsforvalteren stiller som regel et krav om at siltgardin må stå i ro i 14 dager etter at utfyllingsarbeidet er ferdigstilt, for at partikler som er suspendert i vannet får tid til å sedimentere. I dette tilfelle ønsker vi at det tas prøve på innsiden av siltgarden før fjerning, og at resultatet skal være forelagt og skriftlig godkjenning gitt av Statsforvalteren før siltgardin demonteres.

Konklusjon

Frafall av kravet om et tildekkingslag øker risiko for at svært forurenset sjøbunn spres til andre deler av Visnes Havn, noe som kan påvirke vannforekomsten i ukjent grad, da det ikke er kjent hvor forurenset resterende områder i Visnesbukta er. Det er derimot mindre risiko for at stein havner utenfor fyllingsfot når tiltaket utføres på omsøkt måte, med oppbygging av en steinmur og utfylling bak denne. Den største risiko er at bæreevnen i sjøbunnen ikke er tilstrekkelig, og utfyllingsarbeid medfører en utrasing.

Statsforvalteren konkluderer med at fastsatt vilkår om siltgardin vil være tilstrekkelig for å hindre at forurensete sjøbunnsedimenter suspenderes og frigjøres til et større område, men endrer vilkår for å understreke at valgt løsning (siltgardin) må ivareta funksjonen. Det tillates at utfyllingsarbeid gjennomføres uten sandlag, men tiltakshaver må sikre at det er tatt prøver innenfor siltgardin (eller prosjektert siltgardin) før og etter utført utfyllingsarbeid.

Etter vår vurdering vil gjennomføring av tiltaket på denne måten ikke medføre varig forringelse av vannforekomsten i sin helhet (jf. vannforskriften § 4). Tiltakshaver må dekke kostnader ved å begrense eventuell skade på naturmiljøet som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11.

Figur 2: Prøvepunkter (MP#) i Visnesbukta som er analysert for miljøgifter. Kilde: Sedimentundersøkelse utført av COWI.

Vedtak

Statsforvalteren i Rogaland endrer etter søknad tillatelsen gitt til Visnes Havn AS for utfylling i sjø i Visnesbukta, dater 05.05.2023. Endringen gjelder vilkår 8, 12 og 14. Endringene er merket med kursiv under.

Vilkår 8 endres:

Før utfyllingen i sjø, *bør* sjøbunnen i utfyllingsområde og minst 5 m foran planlagt grense på sjøbunnen, tildekket med minst 50 cm rent sand. Sandlaget skal kontrolleres før utfylling påbegynnes. Dokumentasjon vedlegges sluttrapporten.

Nytt vilkår 8.1 legges til:

8.1 Dersom sandlaget ikke legges i hele utfyllingsområde, må tiltakshaver ta prøve av sjøbunnen innenfor siltgardin som ikke inngår i utfyllingsområdet, før og etter tiltak.

Før tiltaket påbegynnes, skal det tas minst 3 prøver som er representativ for området. Prøvepunktene skal kartfestes. Prøvene skal analyseres for miljøgifter, og resultatene sendes til Statsforvalteren når de foreligger.

Etter tiltaket skal det tas nye prøver i nærliggende område til de originale prøvene. Disse skal analyseres for miljøgifter, og resultatene oversendes så snart de foreligger. Dersom prøvetaking viser at sjøbunnen innenfor siltgardin er påvirket av utfyllingstiltaket, må søker iverksette tiltak for å rydde opp.

Nytt vilkår 8.2 legges til:

Det skal plasseres minst to sedimentfeller i området mellom utfyllingen og siltgardin. Sedimentfellene skal ha som formål å dokumentere omfanget av partikkelspredning fra tiltaket.

Vilkår 12 endres:

I forkant av arbeidene skal det etableres *minst* en siltgardin som omfavner hele området hvor arbeid i sjø skal foregå. *Siltgardin(ene) skal sikre at partikkel spredning ut av tiltaksområdet ikke forekommer.*

Vilkår 14 endres:

Siltgardin skal ikke fjernes før Statsforvalteren har gitt skriftlig godkjenning til dette. Brukt siltgardin skal leveres til godkjent mottak.

Øvrige vilkår fra vedtak av 05.05.2023 er gjeldende for tiltaket. En fullstendig liste over vilkårene, med endringer, er vedlagt dette brevet. Vilråene er hjemlet i forurensningsloven § 16.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeid i Visnesbukta i Karmøy kommune, isolert sett er uønsket.

Brudd på vilkår i tillatelsen medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. forurensningsloven § 53. For å sikre at bestemmelsene i

forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Etterkunngjøring

Tillatelsen vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på internettsiden til Statsforvalteren i Rogaland www.statsforvalteren.no/rogaland under emnet *Miljø og klima*.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Statsforvalteren i Rogaland, postboks 59 Sentrum, 4001 Stavanger, eller til sfropost@statsforvalteren.no.

Varsel om gebyr

Statsforvalterens behandling av søknader om endring av tillatelser etter forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i forurensningsforskriften.

Statsforvalterens behandling av denne saken har medført en ressursbruk tilsvarende gebyrsats 8 jf. forurensningsforskriften §39-4 Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endringer av tiltalser. Visnes Havn AS skal derfor betale et gebyr på kr. 11 200.- for Statsforvalterens behandling av søknaden om endring av tillatelse.

Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtaket blir gjort. Eventuelle merknader til varsel om fastsetting av saksbehandlingsgebyr sendes til Statsforvalteren innen 3 uker fra varselet er mottatt, jf. forvaltningsloven § 16.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen (e.f.)
fylkesmiljøvern sjef

Kirsten Redmond Kristiansen
fagleder forurensing

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1   Vilkår - Visnes Havn

Kopi til:

Fiskeridirektoratet	Postboks 185 sentrum	5804	Bergen
SØR-NORGES FISKARLAG	Postboks 936	6001	ÅLESUND
Karmøy kommune	Postboks 167	4291	KOPERVIK
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130	4001	Stavanger